

INTRODUCERE

*Pacea nu este un dar al lui Dumnezeu creaturilor sale,
ea este un dar pe care noi ni-l facem unul altuia.*
Elie Wiesel

Actualitatea și importanța problemei abordate. Soluționarea pe cale pașnică a conflictelor etnopolitice în lume prezintă o continuă aspirație a civilizației umane în evoluția sa de la origini până în prezent. Astăzi, ea capătă un contur nou, configurându-se ca o activitate specifică desfășurată de către forțele internaționale sub egida Organizației Națiunilor Unite și a instituțiilor cu vocație regională, în vederea asigurării și menținerii păcii și securității internaționale. Deși fenomenul de conflict etnopolitic este cunoscut omenirii din cele mai vechi timpuri, cum vom vedea în continuare el găsim și reflectarea chiar în textul revelațiilor biblice și printre primele tentative ale indivizilor de a însera realitatea vieților sale în limitele unor table din lemn și argilă, se prezintă a fi valabilă ideea că cu cât este mai înrădăcinată în istoria omenirii o oarecare problematică, cu atât mai aprigă pe de o parte, și ineficientă pe de altă parte, este și lupta individului uman cu ea.

Cât nu s-ar părea de surprinzător faptul, dar înălțimile inimaginabile ale escaladării conflictelor etnopolitice au fost atinse nu în perioada dictatorilor orientali antici necivilizați, și nu la etapa cuceririlor barbare ale Romei, nici în cadrul războaielor de zeci și sute de ani sau a războaielor religioase incontinue, dar în plin sec. al XX-lea, când societatea internațională a savurat deja din plăcerea de a se denumi „societate civilizată”. Și cât n-ar părea de alogic și lipsit de sens, cele mai lipsite de umanitate acte fundamentate pe motive de sorginte etnic nu s-au declanșat în statele subdezvoltate și sărace, dar chiar în inima Europei Occidentale, în statele care se mândresc cu o istorie milenară a culturii și tradițiilor inclusiv democratice.

Spre regret, situațiile prezente în lume la începutul sec. al XXI-lea demonstrează faptul că în pofida existenței a mai multe milenii a civilizației

umane urmând calea progresului, individul nu a izbutit să-și ordoneze viața în mod pașnic, conviețuind și coexistând în mod normal fără violențe cu semenii săi.

Reglementarea conflictelor etnopolitice constituie o problemă stringentă la cazul zilei de azi, când în lumea contemporană locuiesc o infinitate de grupări etnice diferite, de cele mai dese ori diverse grupări fiind integrate în limitele unei singure entități politice, și nu întotdeauna este posibilă coexistența lor în pace. Tensiunile interne și externe sunt agravate de crizele sociale, clivajele societale, problemele de ordin economic, divergențele politice, imposibilitatea diviziunii resurselor și bogățiilor statului etc., precum și de lipsa dorinței reprezentanților grupărilor etnice de a ajunge la un consens acceptabil cu persoanele din alte grupuri, intoleranța și egoismul social și național, ansamblul respectiv de circumstanțe condiționând izbucnirea conflictelor, unele din acestea luând proporțiile veritabilelor războaie civile și interstatale.

În acest context se reține că societatea contemporană înfățișează un pericol real și grav de a fi atrasă în stihia multiplelor conflicte necontrolabile, ale căror consecințele negative pot fi dintre cele mai dezastruoase, aceasta în mod sigur constituind un factor destabilizator în fața progresului, deoarece oricare conflict, prin esența sa, poate prejudicia orice stat sau națiune. În ultimele decenii, statele lumii și-au concentrat eforturile comune spre prevenirea conflictelor etnice, dar și reglementarea celor iscate, activitatea respectivă fiind inclusă în direcțiile prioritare ale politicii externe a entităților statale și organizațiilor internaționale instituite de acestea.

În asemenea circumstanțe, se pune problema existenței unor mecanisme eficiente menite să asigure soluționarea unei dispute ivite între diferite etnii, astfel încât tensiunea să scadă, iar situația să se stabilizeze. Mai mult decât atât, se cere stabilirea unor algoritme clare, care să prevadă căile diminuării riscului în așa fel încât conflictul etnopolitic produs să nu se dezvolte într-un atentat la pacea și securitatea internațională. Astfel, rezultă în mod neechivoc importanța determinării unor mecanisme pacificatoare sub formă de operațiuni și misiuni, menite să reglementeze conflictele etnopolitice din lumea contemporană cu respectarea normelor și principiilor imperative ale dreptului internațional public.

Anume definitivării unor mecanisme fiabile și stabilirii unor algoritme clare direcționate spre reglementarea pe cale pașnică a conflictelor etnopolitice prin intermediul operațiunilor și misiunilor pacificatoare

desfășurate de comunitatea internațională sub auspiciile organizațiilor interstatale, este consacrată prezenta lucrare.

În vederea diminuării tensiunilor din terenul conflictelor etnopolitice, dar și soluționării rezultative ale acestora în scopul menținerii păcii și securității internaționale, statele lumii își concentrează eforturile comune prin dislocarea la fața locului a misiunilor și operațiunilor, realizând astfel angajamentele asumate în virtutea diverselor instrumente internaționale.

Operațiunile de menținere a păcii în plan practic se prezintă a fi necesare pentru aplanarea, soluționarea sau cel puțin înghețarea conflictelor iscate, astfel oferind posibilități reale părților implicate să revadă propriile acțiuni și politici și să-și ordoneze contactele pentru stabilirea unui consens și menținerea relațiilor de pace. În mod cert, semnificația operațiunilor pacificatoare nu se rezumă doar la stabilizarea locală a crizei, dar are în vizor și excluderea influenței acesteia asupra păcii și securității internaționale.

Doar atunci când statele lumii, precum și multiplele mișcări de specific etnic, vor dori să conștientizeze că numai conviețuirea în pace și stabilitate este cea mai optimă soluție pentru ele, va fi reală menținerea păcii și securității atât de mult protejată de către structurile internaționale în virtutea normelor dreptului internațional public.

Reieșind din faptul că potrivit estimărilor noastre, actualmente pe glob sunt prezente mai mult de două zeci de focare reale ale conflictelor etnice deja anterior soldate cu consecințe grave ireversibile, neescaladarea situației la fața locului fiind asigurată de prezența forțelor pacificatoare internaționale, este prematur de a vorbi despre afirmarea în fapt a păcii și securității între popoare.

În acest context, investigația teoretică a fenomenului operațiunilor pacificatoare ca factor de reglementare a conflictelor etnopolitice, se prezintă a fi benefică deoarece relevă căile deja găsite de soluționare a diferendelor de specific etnic, cât și pe motiv că ea conturează unele repere susceptibile a fi utilizate în cadrul rezolvării unor conflicte eventuale.

Cu referire la Republica Moldova, studiul complex al fenomenului operațiunilor pacificatoare prezintă semnificație distinctă, în condițiile în care RM până actualmente nu a ajuns la o reglementare a conflictului transnistrean, care deși nu poate fi calificat ca un conflict etnopolitic de tip clasic, posedă totuși conotații politice, lingvistice și culturale puternice. Într-un asemenea context, elucidarea mecanismelor reale utilizate de alte

state ale lumii în soluționarea conflictelor cărora ei au făcut față, ținând cont de cadrul juridic internațional relevant, poate condiționa stabilirea unor abordări noi în procesul complicat de soluționare definitivă a conflictului înghețat de pe Nistru, cu păstrarea integrității statului moldav.

În lumina celor menționate, conchidem că cercetarea problematicii operațiunilor pacificatoare ca și unui factor real de reglementare a conflictelor etnopolitice prin prisma dreptului internațional public este absolut necesară, rezultând în stabilirea unor mecanisme clare de soluționare a disputelor, aplicabile practic în terenul controverselor dintre etnii.

Scopul prezentei investigații constă în analiza fenomenului operațiunilor pacificatoare ca factor de reglementare a conflictelor etnopolitice din perspectiva dreptului internațional public, cu determinarea unei legături de cauzalitate existente între organizarea și desfășurarea operațiunilor de pace și soluționarea practică a conflictelor etnopolitice la scara mondială, astfel încât stabilirea unor repere fundamentale de concept și conținut cu referire la activitatea pacificatoare a organizațiilor internaționale, ar asigura în mod clar reglementarea eficientă a conflictelor etnopolitice existente, dar și prevenirea celor posibile.

Obiectivele lucrării propuse spre realizare sunt:

1. Investigația fenomenului operațiunilor pacificatoare ca factor de reglementare a conflictelor etnopolitice prin prisma cercetărilor științifice și reglementărilor internaționale;
2. Stabilirea particularităților mandatelor internaționale în conformitate cu care misiunile și operațiunile sunt dislocate. Structurarea unui mandat internațional eficient;
3. Determinarea mecanismelor puse în practică de către Națiunile Unite și organizațiile internaționale regionale de soluționare a conflictelor în teren;
4. Analiza cauzelor (inclusiv de ordin juridic), a motivelor și consecințelor declanșării unui conflict de sorginte etnic. Stabilirea tipologiei conflictelor etnopolitice;
5. Prezentarea succeselor și eșecurilor unor operațiuni și misiuni concrete vizavi de informația inclusă în actele de mandatare ale acestora, în aplanarea tensiunilor și edificarea relațiilor de pace între reprezentanții grupărilor etnice în contradicție;
6. Conturarea aspectelor distincte ale participăției forțelor române și autohtone moldovenești în soluționarea conflictelor din alte state.

Noutatea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute.

Rezultatele obținute în urma cercetării efectuate dezvoltă și completează baza autohtonă, dar și regională teoretico-doctrinară privind conceptul, esența, tipologia și particularitățile operațiunilor de menținere a păcii în contextul reglementării conflictelor etnopolitice, fiind puse accentele pe plasarea conflictului într-un context internațional larg; formulează principalele repere științifice și practice referitoare la domeniul soluționării conflictelor etnopolitice prin intermediul operațiunilor internaționale în teren; analizează spectrul larg de operațiuni organizate și desfășurate de către Națiunile Unite, dar și de către organizațiile regionale în activitatea cărora se regăsesc competențele privind menținerea păcii și securității internaționale, cu cercetarea mandatelor internaționale prin care acestea au fost investite; accentuează specificul activității de pacificare desfășurate de către forțele moldovenești și române în cadrul misiunilor internaționale de la fața locului.

Lucrarea propusă susține în mod inovatoriu:

1. Stabilirea noțiunii, locului și rolului operațiunii generice de pacificare în contextul realităților contemporane ale dezvoltării relațiilor de pe arena internațională și în cadrul provocărilor multiple cu care se ciocnesc diferitele grupări etnice în calea afirmării identității.

2. Prezentarea categoriei complexe a conflictului etnopolitic în evoluția istorică a acestuia, cu reliefarea perspectivelor principale de dezvoltare a lui la începutul sec. al XXI-lea și stabilirea tipologiei;

3. Conturarea particularităților operațiunilor de pace organizate de către ONU, NATO, OSCE, UE în contextul promovării politicilor externe ale acestor organizații internaționale.

4. Prezentarea caracterelor operaționale particulare ale forțelor moldovenești și române participante la misiunile internaționale de reglementare a conflictelor etnice.

Problema științifică importantă soluționată constă în prezentarea multidimensională a operațiunilor pacificatoare, cu conturarea mandatelor acestora, demonstrând importanța lor în contextul reglementării rezultative a conflictelor etnopolitice în lume din perspectiva dreptului internațional public; astfel în baza cercetării unor operațiuni concrete fiind determinate niște concluzii generale și abstracte, care permit stabilirea de soluții clare cu privire la oricare conflict etnopolitic existent sau posibil.